

MAGYAR KARSZT- ÉS BARLANGKUTATÓ TÁRSULAT

M E G H I V Ó

1978. november - december hó

A füzet tartalmazza:

**A Magyar Karszt- és Barlang-
kutató Társulat havi előadásait,
valamint közérdekű közlemé-
nyelt.**

A KARSZT- ÉS BARLANGKUTATÓ TANFOLYAM

1978. november - december hónapban
megtartandó előadásai:

november 13. /hétfő/ 17.00 óra

Földtani vizsgálatok barlangokban
/Dr. Kordos László/

November 27. /hétfő/ 17.00 óra

Barlangok őslénytani vizsgálata
/Dr. Jánossy Dénes/

December 4. /hétfő/ 17.00 óra

Barlangok ősrégészeti emlékei
/Dr. Gábori Miklós/

December 11. /hétfő/ 17.00 óra

Víz a karsztban és barlangokban
/Dr. Böcker Tivadar/

Az előadások helye: MTESZ Székház
Budapest, Kossuth L. tér 6-8.
III. em. 337.sz. terem

1978. december 12. /kedd/ 16.00 óra

A Magyar Karszt- és Barlangkutató
Társulat újjáalakulásának 20. évfor-
dulója

A Magyar Karszt- és Barlangkutató
Társulat Választmányának nyilvános
ünnepi ülése

NAPIREND:

Dr. Láng Sándor elnök:

Ünnepi megnyitó

Dr. Dénes György: társelnök:

A Társulat 20. éves tevékenysége

Dr. Böcker Tivadar, főtitkár
A magyar karszt- és barlangkutató
20 éves eredményei

Emlékplakettek átadása

Az ülés helye: Budapest, V. Kossuth Lajos
tér 6-8. VI. em. 635.sz.

**AZ ÉSZAKMAGYARORSZÁGI TERÜLETI SZERVEZET
RENDEZVÉNYEI**

November 15. szerda

16.30 óra

LÉNÁRT LÁSZLÓ

**A Nemzetközi Karszthidrológiai
Szimpózium előadásainak összefoglaló
ismertetése**

**/Az előadás után a szimpózium B ta-
nulmányutjának utvonalát az előadó
saját diafelvételeivel illusztrálva mu-
tatja be./**

**Az előadás az MKBT Északmagyaror-
szági Területi Szervezetének és az
MHT Borsodi Csoportja Hidrogeológiai
Szakosztályának közös rendezvénye.**

**Az előadás helye: Miskolc
MTESZ Székház
Szemere u. 4. 2.sz. terem.**

H I R E K

A Magyar Karszt- és Barlangkutató Társulat megrendülten tudatja, hogy

1978. augusztus 23-án, életének 69. évében elhunyt

MARKÓ ISTVÁN tagtársunk,

a Társulat Fotográfiai Szakbizottságának egykori elnöke,

valamint

1978. augusztus 27-én, életének 64. évében elhunyt

DR. BERTALAN KÁROLY,

a Társulat tiszteletbeli tagja, a Dokumentációs Szakosztály elnöke.

Markó Istvánt 1978. szeptember 1-én a rákoskereszturi Új Köztemetőben, Bertalan Károlyt pedig 1978. október 4-én Veszprémben az Alsóvárosi temetőben helyezték örök nyugalomra.

Társulatunk a Magyarhoni Földtani Társulattal és a Magyar Meteorológiai Társasággal közösen Nemzetközi Karszthidrológiai Szimpóziumot rendezett 1978. szeptember 17-24. között.

A szimpóziumon 11 ország 86 képviselője /48 magyar, 38 külföldi/ regisztrálta magát.

Szeptember 18-20 között Budapesten megrendezésre került előadóüléseken 42 előadás hangzott el.

Szeptember 21-től a szimpózium 40 résztvevője 3 napos tanulmányuton a Bükk-hegység és Aggtelek környékének karsztjelenségeivel, 22 fő 2 napos tanulmányuton pedig a Dunántuli középhegység karsztviz problémáival ismerkedett meg.

A Társulat Vizalatti Barlangkutató Szakosztálya 1978. szeptember 25-én tartotta vezetőségválasztó ülését. A megjelentek megemlékeztek az elhunyt Plózer Istvánról, a Szakosztály volt elnökéről. Megvitatták az elfogadták az írásban előterjesztett "Barlangi merülések irányelvei"-t, majd a Szakosztály elnökévé Kollár K. Attilát, a Delfin Könnyübuvár Szakosztály kutatócsoportjának vezetőjét választották.

A Magyar Nemzeti Múzeum 1978. október 5-én
Vértes László emlékünnepséget rendezett a neves ősrégész halálának 10. évfordulója alkalmából.

Az ülésen elhangzott előadások:

Dr. Fülep Ferenc: Megnyitó

Dr. Korek József:

Vértes László a régész és népművelő

Dr. Kretzoi Miklós:

Vértes László és a negyedkor kronológiája

Dr. Jánossy Dénes:

Vértes László a barlangkutató

Dr. Skoflek István:

A tatai és vértesszöllősi mésziufa flóra

Dr. Dobosi Viola:

A vértesszöllősi feltárás

1978. júliusában az Optimista Barlangkutató csoport a Kopolya-völgyben tartotta nyári táborát.

A kutatóknak az 50 m mély Kopolya-zsomboly aljáról sikerült bejutniuk a barlang főágába. Az eddig bejárt részek mérete és cseppköveinek formagazdagsága a Vass Imre-barlangéhoz hasonló. A továbbjutást az árvíz miatt megáradt barlangi patak zárja el. A barlangrendszer teljes bejárása a vízszint csökkenése után válik majd lehetővé.

B. T.

Az 1978-as Országos Barlangkutató Találkozón bemutatott "Ördögös Szerkezet"-nek konstrukciós hibája van! Az eredeti tervtől eltérő, súlycsökkentési okból módosított változatának a makettjét és műszaki rajzát mutattuk be a találkozó alkalmával. Ilyen kivitelezés mellett, tartós üzem közben, a szerkezet használata veszélyes!

Ezt augusztusi táborunk során tapasztaltuk.

Mivel nagy körültekintéssel alkalmaztuk, balesetre nem került sor.

Felhívjuk mindazok figyelmét, akik fotót készítettek a szerkezetről és a műszaki rajzról, hogy a szerkezet készítése előtt Balogh István csoporttársunkat keresse fel /5081. Szajol, Hunyadi u. 39./

K. K.

Az MHSZ Debreceni Könnyűbuvár Klub tagjai nagyváradi barlangkutatók meghívására szifonuzást hajtottak végre a Bihar-hegységben a Ponor-forrásban. Az első 22 m-es szifon után egy nagy, levegős terembe jutottak, innen egy 11 m-es szifon után újabb kisebb terembe. A további kutatás időhiány miatt abbamaradt. A szifont Czákó László és Fodor Géza uszta át.

Cz. L.

Az MHSZ Debreceni Könnyűbuvár Klub 1978. évi nyári barlangkutató táborán sikeres szifonuzást hajtott végre a Bolhási-viznyelőbarlangban. A szifonok a most feltárt új járat végpontján és az egyik oldalágban vannak. Mindkét szifont Szenthe István uszta át. A végponton levő szifon után 50 métert járt be, de a légtéreres járat még ezen túl is folytatódik. A felszerelés le- és felszállítását a Herman Ottó Barlangkutató csoport végezte.

Cz. L.

A Cholnoky Jenő Barlangkutató csoport tagjai, hárskuti táboruk alatt, több napos bontással a H-1-es viznyelőben egy néhányméteres elágazó, omladékos járatba jutottak. A bontást folytatják, mivel az omladék mögött folytatás remélhető. A barlangnak a Cholnoky Jenő-viznyelőbarlang nevet adták.

V.M.

A Hajnóczy József Barlangkutató csoport 1978. nyarán a Magyar Tudományos Akadémia Atommagkutató Intézetével méréssorozatot kezdett a Hajnóczy-barlangban a talajgáz radontartalmának, valamint a csepegő vizek gáztartalmának vizsgálatára.

N.Gy.

Az FTSK Delfin Könnyübuvár Szakosztály buvárai 1978. szeptember 8-10. között az Esztrámosi Rákóczi-barlangban megtartott kutató tábor alkalmával a 2. sz. tóból nyíló un. Maróthy-ág vizalatti folytatását fedezték fel. Kalinovits Sándor és Kollár K. Attila buvárok 35 métert usztak előre az új ágban - melynek átlag mélysége 12, szélessége 2-3 méter- ahol egy kis vizalatti teremben leomlott kövek zárták el a továbbjutás útját. Az új járatot "László-ág"-nak nevezték el.

K. A.

A Kőbányai Barlangkutató és Hegymászó Szakosztály "Fényes Elek" csoportja évek óta foglalkozik a Lengyel-barlang /Gerecse/ különleges klimájának vizsgálatával. Többek között keresték a magyarázatot a barlangban tapasztalható nagymértékű CO_2 feldúsulásra is. Ebben a kérdésben több álláspont is ismeretes, de minden részletre kielégítő magyarázatot eddig egyik sem adott. Ezért 1978. márciusától nagyszabású klimamérés sorozatot kezdték el, melynek során havonta egy alkalommal a barlang levegőjét is elemzik. A mintavételek 0,0-12-33-50-73 méter mélységben történnek. Előzetesen két mintavétel eredményét közöljük. Az elemzéseket a csoport tagjai Tihanyi Péter vegyész-üzemmérnök és Bajna Bálint vegyésztechnikus végezték.

L. Á.

A Lengyel-barlang levegőjének elemzése 1978. április és szeptember hónapban

Adatok tf %-ban értendők !

Mérési pont	mélység	dátum	CO ₂	O ₂	N ₂	vizgóz
1/ Bejárat	0,0 m	ápr. 16 szept. 17	- 0,0	- 21,0	- 76,7	- 1,4 ± 0,3
2/ Akna terem	12,0 m	ápr. 16 szept. 17.	0,2 1,7	20,5 18,2	77,3 78,0	1,1 1,2
3/ Guanó-terem	33,0 m	ápr. 16. szept. 17.	0,7 2,6	19,0 16,2	78,1 79,1	1,2 1,2
4/ Nehéz-terem	50,0 m	ápr. 16. szept. 17.	2,0 3,3	17,8 15,0	78,1 79,6	1,2 1,2
5/ Végpont/mély- pont/	73,0 m	ápr. 16. szept. 17.	2,8 3,0	16,6 15,2	78,5 79,7	1,2 1,2
Pontosság /hibahatár/			± 0,2	± 0,2	± 0,3	± 0,1

F E L H I V Á S !

Felhívjuk

a Barlangkutató Csoportok,
a Szakbizottságok,
és a Szakosztályok

vezetőinek figyelmét, hogy az 1979. évi munkatervüket

1978. november 15-ig

3 példányban juttassák el a Társulat titkárságára.

/Budapest, 1055. Kossuth L. tér 6-8./

Felhívjuk

a Barlangkutató Csoportok,
a Szakbizottságok,
és a Szakosztályok

vezetőinek figyelmét, hogy az 1978. évi jelentésüket

1979. január 31-ig

4 példányban juttassák el a Társulat titkárságára

/1055. Budapest, Kossuth L. tér 6-8./

/2 példányt Társulatunk megküld az OKTvH Barlangtani
Intézetének/

Minden barlangkutató csoport évi jelentése automatikusan
részt vesz a "Cholnoky Jenő" pályázaton, amennyiben 1978.
november 15-ig 1979. évi tervét is beküldte 3 példányban
a Társulat titkárságára!

A Cholnoky Jenő karszt- és barlangkutatói pályázat kiírási szabályzata

A Magyar Karszt- és Barlangkutató Társulat Elnöksége annak érdekében, hogy elősegítse a Társulat keretében folyó karszt- és barlangkutatói tevékenységet, főként a kutató és feltáró munka megfelelő szintű dokumentálását, az elért eredmények összefoglalását, valamint ezek értékelését, elhatározta, hogy évenként ismétlődően

Cholnoky Jenőről elvezett barlangkutatói pályázatot ír ki

A pályázat díjai:

I. díj	5.000. - Ft és oklevél
II. díj	4.000. - Ft és oklevél
III. díj	3.000. - Ft és oklevél

melyet évenként a Társulat Közgyűlésén nyújtanak át.

A pályázat benyújtási határideje minden év, jelen kiírásban 1979. január 31-e.

A pályázaton kizárólag kutató kollektívák /csoportok/ vehetnek részt és pályaműként a kutatásokról és feltárásokról készült éves jelentés nyújtható be.

Az Elnökség által kijelölt Biráló Bizottság a pályázatokat az alábbi szempontok szerint értékeli és rangsorolja.

1.	A tárgyévi munkatervek végrehajtása	0-5 pont
2.	A feltáró tevékenység ismertetése	0-5 pont
3.	Térképmelléletek és azok minősége	0-10 pont
4.	Fotodokumentációs anyag és azok minősége	0-10 pont
5.	A pályázat egyéb dokumentációi	0-5 pont
6.	A kutatási eredmények szöveges szakmai ismertetése	0-5 pont
7.	A kutató kollektiva egyéb tevékenysége /rendezvények, oktatás, előadás stb./	0-5 pont
8.	A pályázat esztétikai kivitele	<u>0-5 pont</u>
	elérhető maximális pontszám:	50 pont

Az elbírálás előfeltétele a következő évi kutatási terv benyújtása /1978. november 15-ig!/. A Biráló Bizottság fenntartja magának a jogot az egyes díjak kiadásának szüneteltetésére, illetőleg a díjak összevonására.

ELNÖKSÉG

A Magyar Karszt- és Barlangkutató Társulat meghirdeti

1978. évi FOTÓPÁLYÁZATÁT

A pályázaton 18 x 24 cm-es, vagy ennél nagyobb méretű publikálatlan, máshol még nem díjazott, a karszt- és barlangkutatóval kapcsolatos témájú fekete-fehér papirképekkel vehetnek részt MKBT-tagok.

A pályázat jeligés. A jeligét kérjük minden fénykép hátlapjára felírni, s a szerző nevét jeligés borítékba zárva mellékelni.

Beküldési határidő: 1979. január 31.

A fényképeket a Társulat irodájába /1055 Budapest, Kossuth Lajos tér 6-8./ "Fotópályázat" felirattal kérjük beküldeni.

A bíráló bizottság a pályázaton az alábbi díjakat oszthatja szét:

egy	I. díj	500,- Ft
két	II. díj	300,- Ft
három	III. díj	200,- Ft

a Magyar Karszt és Barlangkutató
Társulat Fotográfiai Munkabizottsága

ADATGYŰJTŐ LAP

Magyarország leghosszabb és legmélyebb barlangjainak nyilvántartásához.

Az MKBT Dokumentációs Szakosztálya az utóbbi években a hazai és külföldi igények hatására minden év december 31-vel záródóan összeállítja a leghosszabb és legmélyebb hazai barlangok listáját.

Az összeállításba az 50 m-nél mélyebb és 200 m-nél hosszabb barlangok kerülnek.

Az 1978. december 31-i állapotnak megfelelő listát az előzőeknél is pontosabban kívánjuk összeállítani, ezért kérünk minden barlangkutatót, hogy a birtokában levő megbízható adatokat közölje a tuloldalon levő adatlapon.

/Cím: 1055. Budapest, Kossuth L. tér 6-8. Magyar Karszt- és Barlangkutató Társulat/

1979. január 15-ig.

A D A T L A P

a magyarországi legmélyebb és leghosszabb
barlangok 1978. december 31-i méretei-
ről

Barlang/ok/:

Hegység, helye:

A barlang/ok/:

mélysége =

hosszúsága =

Az adatok alapja: Részletesen kérjük leírni, hogy
a közölt adatok, becsültek, részben
és milyen mértékben becsültek, fel-
mérték, milyen módszerrel felmérték,
térképen ábrázoltak-e, stb. A térkép
az adatközlő birtokában van-e?

Az adatközlő neve:

címe:

telefonja:

Dátum: .....

.....
aláírás

A 26. Nemzetközi Geológiai Kongresszus megrendezésére 1980-ban Franciaországban kerül sor.

Érdeklődés esetén a kongresszus szervezőbizottságának 1. körlevele a Társulat irodájában /Budapest, Kossuth L. tér 6-8. II/225./ megtekinthető.

Társulatunk az 1978. május havi programfüzetben "Barlangkatasztrozészi pályázat"-ot irt ki.

Felhivjuk a tagság figyelmét, hogy a pályamunkák beadási határideje

1979. március 12.

Értesítjük a Tagságot, hogy a szerdai fogadóóra iránti érdeklődés - a tagdíj csekken történő befizetése óta - megszűnt. A Tagság folyó ügyekben Társulatunkat napközben keresi meg.

Ezért a Titkárság fogadóórát csak minden hónap első szerdáján tart, 17.00 órától 19.00 óráig.

HIRKÁRTYA

Kérjük minden MKBT tagot, de elsősorban a kutatásvezetőket, hogy a minden műsorfüzetben megjelenő "Hirkártyán" a jelentős és közérdekű eredményeikről rövid, legfeljebb 10 soros tudósítást adjanak.

Felhívjuk a figyelmet, hogy a műsorfüzet nyomdába adási határideje minden hónap 5-e, így technikai okokból csak az adott hónap 25-ig leadott hírek kerülhetnek a következő havi műsorfüzetbe.

Amennyiben a hiranyaghoz rajz is tartozik /pl. új barlang, vagy új feltárás helyszínrajza, térképe/, azt kizárólag nyomdai kivitelezésre alkalmas minőségű, maximum 12 x 7 cm-es pauszrajzon küldjék be.

Felhívjuk a figyelmet, hogy a hiranyag beküldőjének nevét csak kezdőbetűkkel jelöljük, de a hír hitelességéért felelős. A Társulat fenntartja magának a jogot, hogy a nem megfelelően elkészített, vagy nem közérdekű hiranyagot nem közli le.

A "Hirkártyát" a Társulat titkárságára

1055. Budapest, Kossuth L. tér 6-8.
Magyar Karszt és Barlangkutató
Társulat

cimére kérjük visszaküldeni.

HIRKÁRTYA

Az alábbi hirt a műsorfüzet .....havi
számában kívánom megjelentetni.

A hír szövege:

Melléklet:

A hírközlő neve:.....

címe:.....

telefonszáma:.....

.....

aláírás

78-5985 MTESZ Hny. Bp. /850 pld.